

WERELD BURGER

wereldnieuws
in zakformaat

BELGIE - BELGIQUE
8500 KORTRIJK 1
AFDELING 2
4/1132

JAARVERSLAG 2009

Wereldburger is een driemaandelijkse uitgave van Wereldsolidariteit

Wereldsolidariteit vzw - Haachtsesteenweg 579, 1030 Brussel

12de jaargang • juli - augustus - september 2010 • Afgiftekantoor Kortrijk 1 • afdeling 2 • erkenning P309504

**wereld
solidariteit**

2 in deze krant

Deze Wereldburger is tegelijk het jaarverslag 2009.

U krijgt een bloemlezing uit de activiteiten van Wereldsolidariteit: hier en uiteraard van onze partners in het Zuiden.

CAMPAGNE WAARDIG WERK p 5

FINANCIEEL VERSLAG p 8

WAARDIG WERK WERELDWIJD p 10

WS IN DE REGIO p 13

AFRIKA
voorzichtige stappen naar waardig werk p 18

LATIJS-AMERIKA
bevordering werkgelegenheid p 22

AZIË
gezondheidszorg dicht bij de mensen p 26

WERELDBURGER IN DE KIJKER p 30

De Wereldburger wordt gesubsidieerd door DGOS,
gedrukt op chloovrij papier, in het meest economische formaat en verzonden op de goedkoopste manier.

Wereldsolidariteit in jouw regio :

- Antwerpen - Zofia Mezeyova
Tel: 03 220 12 09 - zofia.mezeyova@acw.be
- Kempen - Hilsande Sels
Tel: 014 40 31 60 - hilsande.sels@acw.be
- Mechelen - Marlise Beckers
Tel: 015 29 25 52 - marlise.beckers@acw.be
- Brussel - Leen Vanderhulst
Tel: 02 557 87 64 - leen.vanderhulst@acw.be
- Leuven - Maarten Milloen
Tel: 016 29 81 28 - maarten.milloen@acw.be
- Limburg - Christine Kruijfhooft
Tel: 011 29 08 08 - christine.kruijfhooft@acw.be

- Zuid-Oost-Vlaanderen - Koen Browaets
Tel: 055 23 79 02 - koen.browaets@acw.be
- Waas en Dender - Karien Ongena
Tel: 03 760 13 56 - karien.ongena@acw.be
- Gent/Eeklo - Herman Peeters
Tel: 09 269 96 69 - herman.peeters@acw.be
- Brugge - Mia Vandenberghe
Tel: 050 44 43 33 - mia.vandenberghe@acw.be
- Oostende-Westhoek - Ellen Lingier
Tel: 059 55 25 73 - ellen.lingier@acw.be
- Midden en Zuid-West-Vlaanderen
Liesbet Verboven
Tel: 056 23 37 00 - liesbet.verboven@acw.be

Werken mee aan deze krant

Wereldsolidariteit is het resultaat van de kracht van mensen samen in Noord en Zuid.

Dat geldt ook voor de samenstelling van deze krant, het resultaat van samenwerking tussen de verschillende diensten, continentcellen en lokale coördinatoren.

Hun namen vind je bij de respectievelijke artikelen.

Foto's in deze krant zijn van Wereldsolidariteit

Lay-out en druk
Gevaert Graphics

Verantwoordelijke uitgever:
Andre Kiekens
Haachtsesteenweg 579
1030 Brussel

Wereldsolidariteit dankzij jouw steun op nummer: 799-5500000-05

Wereldsolidariteit in Noord en Zuid is mogelijk dankzij de steun van:

2015
DE TIJD LOOPT

191 landen ondertekenden een akkoord om tegen 2015 de armoede in de wereld te halveren. Voer samen met de Vlaamse Noord-Zuidbeweging actie om de politici aan hun belofte te herinneren én de lat hoger te leggen. Armoede moet de wereld uit!

www.detijdloopt.be

Beste wereldburger,

2009 mag zonder meer een bijzonder jaar genoemd worden voor Wereldsolidariteit, haar partners in het Zuiden en de organisaties en NGO's waar we mee samen werken.

Het is immers het jaar waarin “waardig werk” wereldwijd ingang vond als één van de voornaamste sleutels om armoede en sociaal onrecht op te heffen.

Natuurlijk weten we in een arbeidersbeweging al veel langer dat werk, leefbaar loon en sociale bescherming essentieel zijn om tot een betere wereld te komen voor iedereen.

Maar bij de grote verklaringen van de wereldleiders die de Millenniumdoelstellingen afkondigden in 2000, bleek het woord “werk” daar niet in te staan, laat staan waardig werk.

Het heeft jaren van lobbywerk gekost, en volhardend campagnewerk, om te komen tot waar we nu staan: **een nationale campagne met vakbonden en NGO's die “waardig werk” op de Belgische agenda zetten en een internationale campagne van een heel brede coalitie die “decent work” op de agenda van wereldleiders krijgt.**

De grote verdienste van die twee complementaire campagnes is niet alleen dat in de toekomst geen enkele wereldleider nog voorstellen kan doen voor armoedebestrijding zonder hierbij ook waardig werk mee te nemen, maar ook dat de campagnes samenwerkingsverbanden zijn van vele organisaties, met hun eigen draagvlak, en met één gemeenschappelijk doel.

Dat net Wereldsolidariteit dit multi-stakeholder model van campagnevoeren mee tot een goed einde kan brengen, is geen toeval. We hebben in de Christelijke Arbeidersbeweging ervaring met netwerken en hoe hen te mobiliseren, dat kwam goed van pas. Ook als lid van de 11.11.11 koepel doen we ervaring op in samenwerken en krachten bundelen.

Deze leerscholen zijn een krachtige basis voor het internationaal werk van Wereldsolidariteit dat in 2009 heel stevig uit de hoek is gekomen binnen de campagne van de IAO. Wereldsolidariteit versterkte de “call for action” die wereldwijd mobiliseerde voor waardig werk. Willen we onszelf vooral lof toezwaaien hiervoor? Een beetje, maar niet met de bedoeling om indruk te maken, wel om te tonen dat die handtekening die jij hebt gezet wel degelijk zin heeft. **Dat de actie die je hebt mee gevoerd geleid heeft tot meer waardig werk. Dat elke euro die je schenkt aan Wereldsolidariteit bijdraagt tot een waardiger leven voor veel mensen.**

In 2009 werd pijnlijk duidelijk hoe wereldwijd de nood aan waardig werk wel is. Het eerste jaar na de bankencrisis kwam er in heel de wereld een grote druk op jobs, op lonen, op sociale

bescherming. De rapporten van onze partners in het Zuiden liegen er niet om, mensen voelen de crisis overal. Ook bij ons is de centrale doelstelling van sociaal overleg: behoud van welvaart, voorkomen van afbouw.

Vakbonden en hun militanten durven hun nek uitsteken, ook als het moeilijk gaat. Wij kunnen ons amper voorstellen wat het betekent om vakbondsafgevaardigde te zijn in Guatemala of Guinée bijvoorbeeld. **2009 was een triest hoogtepunt voor deze landen in de vervolging en onderdrukking van vakbondsleiders. Het zijn deze moedige mannen en vrouwen die we hulde willen brengen. Hun strijd willen we in de aandacht brengen en versterken met alle middelen die we hebben.**

Dat is de kracht die Wereldsolidariteit drijft om nationaal en internationaal aandacht te vragen (te eisen) voor waardig werk.

Ondanks de financiële crisis kan Wereldsolidariteit rekenen op de solidariteit van velen en slaagt ze erin een evenwichtige financiële balans voor te leggen. De wereldwijde solidariteit is niet in crisis, toch niet bij onze Wereldburgers.

Dat verdient op zijn minst een welgemeende dank u wel. Maar daarvoor doet u het niet, wel omdat u vertrouwen hebt in onze organisatie en de capaciteit van onze partners in het Zuiden. Dit jaarverslag zal uw vertrouwen nog versterken, zeker als u tot het einde leest, het interview met Jan Renders, afscheidnemend ACW voorzitter.

Veel leesgenot,

Andre Kiekens

Algemeen secretaris Wereldsolidariteit

Samen in actie, want werknemers zijn geen gereedschap !

Waardig werk is het beste middel tegen armoede. En dat begint bij een fatsoenlijk loon. Toch verdient de helft van alle werkende mensen ter wereld minder dan 2 euro per dag. Nauwelijks genoeg om van te leven. Hoog tijd voor actie dus, vond Wereldsolidariteit. Samen met campagnepartner ACV voerde WS in 2009 campagne voor waardig werk, met de nadruk op het belang van vrijheid van vereniging om dit te realiseren. Want pas wanneer mensen zich verenigen, kunnen ze opkomen voor hun rechten en betere arbeidsomstandigheden afdwingen.

Silvia Santos uit Guatemala werkte 12 jaar in een maquila, een textielfabriek in een vrijhandelszone nabij Guatemala Stad.

Moderne slavernij

“Ik moest elke dag overwerken, zonder rust-pauze, zonder vergoeding. Een vlaggetje opsteken als je naar het toilet moet, en dan hopen dat de opzichter je laat gaan. Het ging zelfs zo ver dat we amfetamines moesten slikken om harder te werken.” Wereldwijd werken miljoenen mensen in onwaardige omstandigheden, als “moderne slaven”. Silvia was één van hen. Toen ze zich bij de vakbond aansloot, werd ze ontslagen. En toch was dat haar geluk, zegt ze achteraf. Want ze merkte dat de doorgedreven acties van de vakbond uiteindelijk toch vruchten afwierpen en voor “waardiger werk” zorgden. Zo ook in de maquila waar Silvia zelf gewerkt had: intussen zijn de overuren er niet langer een verplichting en hebben de vrouwen recht op bevallingsverlof en borstvoedingspauzes. “Een grote overwinning!”, zegt ze zelf.

Een strijd op leven en dood

We staan er niet meer bij stil: vrijheid van vereniging, of de mogelijkheid om je aan te sluiten bij een vakbond naar jouw keuze, is hier zo vanzelfsprekend. Maar in het Zuiden is dat helemaal niet het geval. Zelfs al wordt vrijheid van vereniging vaak door de nationale wetgeving gegarandeerd, in de praktijk zien we voortdurend schendingen van dit basisrecht. **Wereldwijd worden er nog steeds mensen vermoord, ontvoerd, bedreigd, gearresteerd of ontslagen omwille van het feit dat ze bij de vakbond aangesloten zijn.** Volgens het jaarverslag van het Inter-nationaal Vakverbond werden in 2009 niet minder dan 101 vakbondsleden vermoord. En toch blijven mannen en vrouwen in het Zuiden strijden voor waardig werk, ook al is het een strijd op leven en dood.

Vrijheid van vereniging

Het verhaal van Silvia toont aan dat een sterke vakbondswerking waardig werk kan realiseren, ook in het Zuiden. Want wanneer mensen zich verenigen, staan ze sterker. Dan kunnen ze opkomen voor hun rechten en waardig werk afdwingen. Vrijheid van vereniging is dus de eerste stap naar waardig werk. **Met die boodschap voerde Wereldsolidariteit in 2009 campagne:**

omdat werknemers geen gereedschap zijn, maar recht hebben op een waardig werk!

Een uniek samenwerkingsverband

Wereldsolidariteit bedacht de campagne Waardig Werk niet alleen, maar werkte nauw samen met verschillende ngo's en vakbonden om de campagne zo ruim mogelijk uit te dragen. Het was de eerste keer dat ngo's en vakbonden in België de handen in elkaar sloegen om **gezamenlijk campagne** te voeren rond een Noord-Zuidthema. Op zich al een hele verwezenlijking! Concreet werd de campagne Waardig Werk gedragen door Wereldsolidariteit, Solidarité Mondiale, 11.11.11, FOS-socialistische solidariteit, Oxfam-Solidariteit en de drie Belgische vakbonden ACV, ABVV en ACLVB. De campagne zal gedurende twee jaar gevoerd worden, op **nationaal niveau** en zowel binnen als buiten **bedrijven**. Het was de eerste keer dat werknemers over het hele land zo massaal met deze Noord-Zuidboodschap in aanraking kwamen. Dat waardig werk een absolute noodzaak voor ontwikkeling is en dat vrijheid van vereniging hiertoe de eerste stap is.

Hoog tijd voor actie !

Na een stevige gezamenlijke voorbereiding, schoten Wereldsolidariteit en ACV in het voorjaar van 2009 helemaal in actie. Vakbondsmilitanten hingen affiches op in bedrijven en organiseerden schafttijden voor hun collega's. In totaal werden er in **500 ondernemingen** in Vlaanderen, Brussel en Wallonië acties gevoerd. Van sensibilisatie en steunacties tot onderhandelingen met de werkgever. **Om vrijheid van vereniging en andere basisarbeidsrechten niet enkel bij ons, maar ook bij toeleveranciers of onderaannemingen in het Zuiden te garanderen. Door de fundamentele arbeidsnormen* op te nemen in een gedragscode bijvoorbeeld.**

In tientallen bedrijven werd het thema besproken op de ondernemingsraad en tijdens onderhandelingen over collectieve arbeidsovereenkomsten. Zo kreeg waardig werk bijvoorbeeld een plaats in een aantal **sectorale akkoorden** 2009-2010. We voerden ook een massale petitieactie, die onze eisen kracht bijzette. In 2009 verzamelde de coalitie van ngo's en vakbonden in totaal maar liefst **99.253 handtekeningen**.

Tijdens de **Internationale Solidariteitsweek** kwamen tien vakbondsleiders uit het Zuiden getuigen over het gebrek aan waardig werk in hun land. En over de moeilijkheden die ze ondervinden bij hun syndicaal werk. Met hun verhalen bevestigden ze nog maar eens de noodzaak van deze campagne. Want werknemers zijn geen gereedschap ! Op verschillende evenementen was er aandacht voor waardig werk. Zoals de 16de editie van het festival **Mano Mundo** bijvoorbeeld, dat 90.000 bezoekers lokte. Het festival stond in 2009 volledig in het teken van Waardig Werk.

Ook op **politiek vlak** had de campagne effect. Het **Belgische parlement** stemde een resolutie rond waardig werk, die ijvert voor wereldwijd afdwingbare arbeidsrechten. De **Vlaamse, Waalse en Brusselse regering** schreven waardig werk en het respect voor de arbeidsnormen

in hun regeerverklaring in. Tenslotte zijn er ook resultaten op **Europees en internationaal niveau**. De campagne Waardig Werk werd immers ook internationaal gevoerd, onder de slogan “Decent Work, Decent Life” Meer informatie over die campagne vind je op pagina 10 van dit nummer.

En de campagne is nog niet afgelopen. Ook in 2010 voert Wereldsolidariteit samen met het ACV campagne voor Waardig Werk, want “Werknemers zijn geen gereedschap. Daar blijven we op hameren!”. Meer info op www.wereldsolidariteit.be

Fundamentele arbeidsnormen: De Internationale Arbeidsorganisatie (of IAO, orgaan van de Verenigde Naties) heeft een aantal fundamentele arbeidsnormen of “Conventies” opgesteld die alle lidstaten horen te respecteren en te realiseren, zoals het verbod op dwangarbeid, recht op vrijheid van vereniging, verbod op discriminatie en het verbod op kinderarbeid. Het zijn minimale basisrechten voor werknemers overal ter wereld. De meeste landen hebben deze conventies “geratificeerd” (aanvaard en opgenomen in hun nationale wetgeving). Toch worden er nog elk jaar schendingen van deze conventies vastgesteld. In de commissie “normen” van de IAO-conferentie die jaarlijks in juni doorgaat, worden deze schendingen besproken en overheden op het matje geroepen. ACV en Wereldsolidariteit nemen jaarlijks deel aan de IAO-conferentie.

Nele Cosyns

Stafmedewerker communicatie

Financieel jaarverslag

Wereldsolidariteit

resultaatrekening Wereldsolidariteit			
uitgaven		inkomsten	
algemeen beheer	395.938,54	structurele overeenkomsten	2.219.379,40
noordwerking	1.287.886,11	giften en verkoop	569.817,52
fondsenwerving	292.690,05	subsidies	5.313.192,27
zuidwerking	6.148.565,10	andere	42.154,49
totaal	8.125.079,80		8.144.543,68

Wereldburgers kiezen voor Wereldsolidariteit omwille van de duurzaamheid en de betrouwbaarheid van de programma's in Noord en Zuid. Dat slaat ook op het financieel plaatje. De cijfers tonen dat er een evenwicht is tussen inkomsten en uitgaven zoals het in een vzw hoort. In 2009 was er een beperkt positief saldo, dat betekent dat Wereldsolidariteit haar **inkomsten en uitgaven goed kan inschatten** en dat alle inkomsten een bestemming krijgen ter realisatie van de doelstellingen.

Als wereldburger kan u dus in vertrouwen rekenen op Wereldsolidariteit voor de goede besteding van uw giften.

De uitgaven

Uit de analyse van de cijfers blijkt dat **75% van de middelen van onze organisatie bestemd zijn voor de Zuidwerking**.

2009 is het tweede jaar van het programma 2008-2013, een kaderakkoord met de Belgische overheid over de projecten en de financiële middelen. De projecten draaien nu op kruissnelheid. Zowel voor plaatselijke groepen, nationale organisaties en internationale werkingen, biedt Wereldsolidariteit de garantie van een duurzame samenwerking.

Voor dit internationaal programma kan Wereldsolidariteit rekenen op een breed draagvlak in de Christelijk Arbeidersbeweging. Alle organisaties engageren zich voor Noord-Zuid solidariteit.

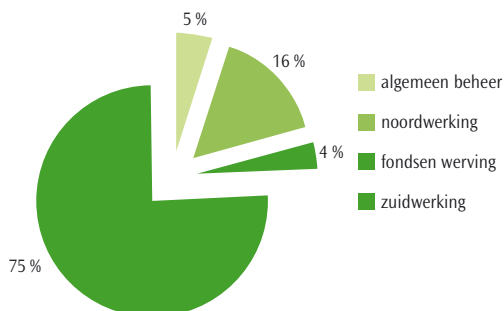
Dit **draagvlak consolideren en versterken** is een belangrijke doelstelling. De acties die hiervoor worden ontwikkeld noemen we **onze Noordwerking** waarvoor 16% van de middelen is gereserveerd in 2009. Hiermee werd onder andere een gezamenlijke campagne op gang getrokken voor waardig werk. Het politieke werk, de educatieve activiteiten en de ruime communicatie zijn hiervan de meest zichtbare resultaten.

Voor **algemeen beheer en fondsenwerving** werd **9%** van de middelen gebruikt. Fondsenwerving is geen doelstelling op zich, maar is nodig om de andere doelstellingen te halen. Als aanvulling op de subsidies die maximaal 80% van de programmakost dragen, maar ook als noodzakelijke vrije middelen om projecten op te starten bijvoorbeeld.

De inkomsten

Wereldsolidariteit heeft een principieel akkoord met de overheid ter waarde van 5,3 miljoen euro aan **subsidies**. Dat is **65% van de totale**

Uitgaven 2009

inkomsten. Elk jaar staat Wereldsolidariteit voor de uitdaging om minstens 35% “eigen middelen” te verzamelen, of bijna 2,8 miljoen euro in 2009.

Dat Wereldsolidariteit daar jaar na jaar in slaagt heeft heel veel te maken met het draagvlak in de Christelijke Arbeidersbeweging. Zowel organisaties als hun leden, vrijwilligers en beroepskrachten dragen hun steentje bij. **Plaatselijke, regionale en nationale acties brengen meer dan een half miljoen euro op.** En elke euro hiervan is verdiend, want fondsenwerving is zeker niet vanzelfsprekend.

Ook financieel bevestigen **de organisaties en socio-economische partners** in de beweging de plaats en de rol van Wereldsolidariteit. Twee miljoen euro is het bedrag aan “structurele middelen” of giften van CM, ACV, ACW, MOC en alle deelorganisaties.

Groep ARCO en VDK Spaarbank zijn samen goed voor 750.000 euro hiervan.

In 2009 kon WS rekenen op groeiende structurele steun van ACW verbonden en WS-partneriaten in de regio's. Ook **de vakbondscentrales** tonen zich steeds meer gewonnen voor het WS programma in het zuiden en sluiten duurzame akkoorden af via sectoriële fondsen of paritaire fondsen voor bestaanszekerheid. De centrales van bedienden, textiel, chemie, petroleum, voeding en diensten bijvoorbeeld.

Wereldsolidariteit heeft ook een **meerjarenakkoord met 11.11.11**, dat heeft ook een financieel luik en was in 2009 goed voor 280.103 euro.

Verscheidenheid

Om financieel gezond te blijven is het belangrijk om verschillende inkomstenbronnen te hebben. Niet enkel rekenen op de overheid dus, maar zelf voldoende middelen verzamelen op zoveel mogelijk verschillende plaatsen. Op die manier minder kwetsbaar zijn, en de financiële middelen voor de Zuidwerking garanderen.

Dat is gelukt in 2009 en is de grote uitdaging voor de komende jaren. Als de middelen voor de Zuidwerking toenemen, moeten ook de inkomsten stijgen, en dus wordt de inzet voor fondsenwerving groter.

Aandeelhouders

Wereldsolidariteit heeft geen aandeelhouders in de strikt economische zin. Maar 2,8 miljoen euro aan eigen middelen verzamelen via giften kan alleen als al die schenkers zich ook aandeelhouder voelen van het programma in het Zuiden.

Wereldsolidariteit kan hiervoor rekenen op plaatselijke, regionale en nationale organisaties, maar ook op vele Wereldburgers die WS persoonlijk als hun goede doel kiezen.

Transparantie

Wereldsolidariteit heeft een vzw structuur en legt dus verantwoording af aan haar beheerders via de Raad van Bestuur en de Algemene vergadering. U kan als wereldburger op onze website de jaarcijfers bekijken. Wereldsolidariteit is lid van www.openboek.be waar alle hun cijfers tonen. Wereldsolidariteit onderschrijft ook de ethische code van de Vereniging voor ethiek in de Fondsenwerving (VEF). Voor het jaarrapport 2008 kreeg Wereldsolidariteit een vermelding “zeer goed” van de interne controlecommissie van het VEF.

Fabienne Sichien

Coördinator fondsenwerving

Barroso, voorzitter van de Europese Commissie tekent de Call to Action

decent work decent life

In 2005 verklaarde Kofi Annan, toenmalig Secretaris Generaal van de VN dat “waardig werk het beste middel is tegen armoede”. Daarop werd waardig werk mee opgenomen in de Millenniumdoelstellingen. De Internationale Arbeidsorganisatie maakt van “decent work” haar topprioriteit, hierin gesteund door een coalitie van vakbonden en ngo’s, die dit thema internationaal hoog op de agenda houden. Hun “call to action” ging in 2009 niet onopgemerkt voorbij.

**“waardig werk”
een zaak van gewone mensen**

“Werk” moet zo oud zijn als de mensheid zelf. Vrouwen en mannen, jongeren en ouderen, arm of rijk: vele mensen zijn er dagdagelijks mee

bezig. Om onze kost te verdienen en te zorgen voor onszelf en onze familie. Om ons te ontplooien, onze dromen en projecten te realiseren.

Tot zover de theorie. Want in de praktijk heeft onze job nog nooit zo fel onder druk gestaan. Sinds tientallen jaren maakt de globalisering en dus de deregulering van de arbeidsmarkt opmars. De werkdruk stijgt, in Noord en Zuid! We werken best langer, maar liefst met tijdelijke contracten. We werken liefst harder, ook al wordt er harder geknipt in onze sociale zekerheid. Wie zich in de vakbond organiseert, wordt het leven zuur gemaakt of, in het ergste geval, bekoopt het met zijn of haar leven.

**“waardig werk”
een zaak van gezond verstand**

Die stijgende druk noopte de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO) er toe om van waar-

dig werk haar topprioriteit te maken. Omdat iedereen recht heeft op een vrij gekozen job, die een waardig inkomen verschaft en waar onze arbeidsrechten gerespecteerd worden. Een job die toegang geeft tot sociale bescherming en waar mijn stem gehoord wordt aan de onderhandelingsstafel.

“waardig werk” een zaak van beleidsmakers

Om waardig werk hoog op de agenda van internationale instellingen te zetten en te houden, trokken een aantal NGO's, waaronder Wereldsolidariteit, Solidar en Global Progressive Forum, samen met het Internationale Vakverbond (IVV) en het Europese Vakverbond (EVV) de campagne “Decent Work for Decent Life” op gang in januari 2007.

Het eisenpakket van deze internationale coalitie werd gebundeld in de “Call to Action”.

Het werd meteen een bestseller: tussen begin 2007 en eind 2009, werd de **“Call to Action” vertaald naar maar liefst 13 talen**. Tijdens de 1ste editie van de Werelddag voor Waardig Werk, op 7 oktober 2008, **mobiliseerden vakbonden, NGO's en progressieve krachten vóór waardig werk in meer dan 100 landen**. In België sloegen de internationale en de nationale waardig werk coalitie de handen in elkaar voor een persmoment in het Europees kwartier.

Het was voor Wereldsolidariteit, en voor de internationale coalitie in het algemeen, belangrijk om de druk op de ketel te houden in 2009. Meer lobbywerk dus, **op zoek naar beleidsmakers die onze “Call to Action” kunnen smaken**. Niet zonder succes. In 2009 ondertekenden volgende personen:

- Helen Clark, Directrice van het VN Ontwikkelingsprogramma;
- Inés Alberdi, Directrice van UNIFEM, het VN

Fonds voor Vrouwen;

- Luc Van den Brande, Voorzitter van het Europese Comité van de Regio's.

Zij vervoegen het lijstje van topbeleidsmakers die de Call eerder al ondertekenden, zoals:

- Juan Somavia, IAO Directeur Generaal;
- Sha Zukang, VN Onder Secretaris Generaal;
- José Manuel Barroso, Voorzitter Europese Commissie;
- Surin Pitsuwan, Secretaris Generaal van ASEAN.

En deze topbeleidsmakers vervoegen de vele miljoenen mensen die wereldwijd al hun handtekening zetten onder de “Call to Action”: liefst 120 sociale en vakbondsorganisaties, die gezamenlijk meer dan 28 miljoen mensen vertegenwoordigen, ondertekenden de eisenbundel tussen 2007 en oktober 2009.

Hoogtepunt in 2009 was zonder twijfel de **2de editie van de “Werelddag voor Waardig Werk”, op 7 oktober 2009**: die dag overhandigde de coalitie alle opgehaalde handtekeningen aan vertegenwoordigers van internationale en regionale instellingen verspreid over de vijf continenten, met de duidelijke oproep om van waardig werk een prioriteit te maken in hun beleid.

- In Buenos Aires, ontving de **Secretaris Generaal van de Organisatie van Amerikaanse Staten (OAS)** de “Call to Action” tijdens de 16de Inter-Amerikaanse Conferentie van de Ministers van Arbeid van de OAS. Op datzelfde moment tekende hijzelf de eisenbundel.
- In Addis Abeba, Ethiopië, werd de coalitie ontvangen door de **Commissaris voor Sociale Zaken van de Afrikaanse Unie (AU), Ms Bience Gawanas**. Zij feliciteerde ons voor

het resultaat van de campagne en verzekerde ons de steun van de AU voor de waardig werk agenda door de “Call” te tekenen.

- In Manila, Filippijnen, werd de eisenbundel overhandigd aan **vertegenwoordigers van de Asian Development Bank**.
- In Brussel, België, werd de coalitie ontvangen door **Mr Pitella, Vice Voorzitter van het Europese Parlement**, die niet enkel tekende maar ook meteen aangaf een aantal parlementaire initiatieven te willen nemen rond waardig werk.
- In Genève, Zwitserland, kreeg een **vertegenwoordiger van de Wereldhandelsorganisatie (WTO)** bezoek van de coalitie omdat ook deze organisatie opgeroepen wordt in de “Call to Action” om eerlijke handelsregels op te stellen die rekening houden met fundamentele arbeidsrechten.
- Tenslotte werd de Call ook nog overhandigd aan **vertegenwoordigers van de Wereldbank en het Internationaal Monetair Fonds (IMF)** in Istanboel, Turkije, tijdens hun jaarlijkse lente bijeenkomsten.

En al dat lobbywerk, loont dat wel de moeite?

Het komt niet dikwijls voor dat **zo veel top-politici een petitie ondertekenen**. De “Decent Work for Decent Life” coalitie slaagde erin om maar liefst 15 topbeleidsmakers te strikken. Dat betekent ook meteen dat het belang van waardig werk in de strijd tegen armoede tot op het hoogste niveau erkend wordt. **Het mag daarbij opgemerkt worden dat de Europese Unie en de Afrikaanse Unie meer en meer aandacht hechten aan “waardig werk” in hun beleids-oriëntaties.**

En het is ook dankzij de internationale campagne dat de IAO en die waardig werk agenda

beter bekend werden bij het grote publiek. Het effect daarvan laat zich voelen op het internationale toneel: **de IAO wordt nu meer en meer betrokken bij multilaterale initiatieven**. En zeker sinds het losbarsten van de crisis is het belangrijk dat nationale overheden en internationale instellingen de creatie van waardig werk centraal stellen in hun herstelbeleid. (lees ook p7: “fundamentele arbeidsnormen”).

Het is dan ook een aanmoediging dat de IAO Directeur Generaal, Juan Somavia, samen met zijn evenknieën van de OESO, de Wereldhandelsorganisatie, de Wereldbank en het IMF, uitgenodigd werd door de Duitse Kanselier Merkel voor een treffen rond de crisis op 5 februari 2009. In een pers communiqué wijzen ze samen op het **belang van de IAO Waardig Werk Agenda voor duurzame groei** en een nieuwe economische orde.

Als een gevolg daarvan, wordt **Somavia nu ook standaard uitgenodigd op de bijeenkomsten van de G20**.

Of hoe een zaak van gewone mensen, ook een zaak van beleidsmakers wordt.

Bart Verstraeten

Coördinator Social Alert

José Pinson, president van de CGTG - partner van Wereldsolidariteit in Guatemala

De mensen zijn muisstil als ik mijn verhaal aan het vertellen ben

Reinhilde Hermans uit Westerlo is Wereldburger in hart en nieren. Ze is actief binnen KAV en zet zich met haar afdeling al jaren in voor Wereldsolidariteit. Sinds haar ervaringsreis naar de Dominicaanse Republiek eind 2008 is haar engagement als WS-vrijwilliger alleen maar gegroeid. Ondertussen getuigde ze al voor vele groepen over het werk van de partners van Wereldsolidariteit voor de bevolking in de Dominicaanse Republiek.

Hoe ben je in contact gekomen met Wereldsolidariteit?

Reinhilde: “Via de KAV. Ik ben al 20 jaar actief als vrijwilliger bij KAV en samen met de andere vrouwen van mijn afdeling heb ik me altijd ingezet voor Wereldsolidariteit: met de verkoop van krokussen op 8 maart (Internationale Vrouwendag) en tijdens de lentecampagne. Ik was eigenlijk de WS-verantwoordelijke (contactpersoon) in onze afdeling. In 2002 werd ik dan voor de eerste keer gevraagd om mee te gaan op ervaringsreis. Toen zou men naar Bolivia gaan. Ik was van plan om mee te gaan, maar uiteindelijk is die reis om gezondheidsredenen niet kunnen doorgaan voor mij. Maar de interesse was gewekt. Vijf jaar later werd er opnieuw aan mij gevraagd of ik interesse had om mee te gaan. En dit keer wou ik deze buitengewone kans niet aan mij laten voorbijgaan.”

Wat blijft jou het meeste bij van de reis?

Reinhilde: “De hele reis was eigenlijk een aanenschakeling van aangrijpende ervaringen.

Reinhilde Hermans

Maar er zijn drie dingen die me altijd zullen bijblijven. De eerste ervaring heeft te maken met ons bezoek aan de **vrijhandelszone in Santiago**. Daar werken de mensen voor een hongerloon in fabrieken, in onwaardige omstandigheden. Van het geld dat ze verdienen kunnen ze nauwelijks een éénkamerappartementje huren. Een gezin met verschillende kinderen moet er wonen in één ruimte en slapen in één bed. En voor de vakbond is het erg moeilijk werken: wanneer mensen zich aansluiten, kunnen ze hun werk verliezen. Ze kunnen hierdoor zelfs op een zwarte lijst terechtkomen, zodat ze nog maar moeilijk ergens anders werk vinden...

Daarnaast werd ik ook erg getroffen door het **lot van de Haïtiaanse migranten**. Ze worden serieus gediscrimineerd en wonen samen in bateyes: een soort sloppenwijken buiten de stad. We hoorden vele verhalen van geweld tegen Haïtianen, zonder dat er iemand voor gestraft wordt. Het

leven van een Haïtiaan is er duidelijk niet veel waard. Gelukkig is er MOSCTHA, een organisatie die het opneemt voor deze bevolkingsgroep: ze organiseren gezondheidszorg in de bateyes, onder meer door mobiele klinieken, en helpen hen ook op andere vlakken vooruit. Bijvoorbeeld door hen microkredieten te verlenen zodat ze een eigen handeltje kunnen oprichten. En ze verlenen hen juridisch advies rond hun statuut als migrant.

Tenslotte denk ik ook nog vaak terug aan onze **ontmoeting met de Haïtiaanse partners** van Wereldsolidariteit aan de grens van de Dominicaanse Republiek in Haïti. Toen werd me pas echt duidelijk dat het leven in Haïti nog zoveel moeilijker is dan in de Dominicaanse Republiek. En nu met de aardbeving zijn de mensen die het overleefden het weinige dat ze hadden ook nog eens kwijt.”

Vertrek je bij je getuigenissen vanuit deze concrete ervaringen?

Reinhilde: “Wel, ik probeer de mensen telkens een zo volledig mogelijk beeld te geven van het land en van het werk van de verschillende partners van Wereldsolidariteit, - want ze zijn allemaal de moeite! - maar bij deze ervaringen sta ik sowieso wel extra stil, omdat ze recht uit mijn hart komen.”

Heeft de reis jouw leven veranderd?

Reinhilde: “Mmm, echt wezenlijk veranderd zou ik misschien niet zeggen. Eigenlijk heb ik mij van jongsaf aan altijd verzet tegen onrecht. Ik had als kind al een sterk rechtvaardigheidsgevoel en ik denk dat ik dat mijn hele leven behouden heb. Ik interesseer me ook al langer voor de derdewereldproblematiek, ook vóór de ervaringsreis. Maar het is natuurlijk wel zo dat mijn onrechtvaardigheidsgevoel tijdens de reis vaak werd aangesproken. Zeker de situatie van de Haïtiaanse migranten! Dat heeft me enorm aangegrepen en in die zin werd mijn drang om me tegen dat onrecht te verzetten wel weer aangewakkerd.”

Maken de partners van Wereldsolidariteit volgens jou echt een verschil? Of denk je soms dat hun werk slechts een druppel op een hete plaat is?

Reinhilde: “Neen, ik ben er echt van overtuigd dat de partners die we hebben leren kennen in de Dominicaanse Republiek een wezenlijk verschil maken voor de gewone mensen. Als ik denk aan wat MOSCTHA voor de Haïtiaanse migranten allemaal doet, dan weet ik gewoon dat het leven van velen wezenlijk veranderd is. Ik durf er niet

aan te denken hoe hun leven eruit zou zien zónder het bestaan van een organisatie zoals MOSCT-HA. Maar ook de andere partners hebben zoveel tastbare invloed op het leven van de gewone mensen. Ik denk bijvoorbeeld aan AMUSSOL, die een heel systeem van sociale zekerheid op poten heeft gezet voor de informele arbeiders. Zonder AMUSSOL zouden zij nergens op kunnen terugvallen bij ziekte of ouderdom. Ik heb de kans gehad om een hele avond met Altagracia te praten, de oprichtster van AMUSSOL. Zij straalt zo'n ongelooflijke energie, overtuigingskracht en enthousiasme uit, dat ze anderen echt kan aanstekel!"

Met jouw getuigenissen heb je alleszins veel mensen bereikt met concrete verhalen over de manier waarop de partners van Wereldsolidariteit arbeids- en levensomstandigheden van de Dominicanen en Haïtiaanse migranten proberen te verbeteren. Heb je het gevoel dat de mensen onder de indruk zijn van je verhaal?

Reinhilde: "Ja, vast en zeker. De mensen zijn in het algemeen muisstil als ik mijn verhaal aan het vertellen ben. Daaraan voel je dat de mensen onder de indruk zijn: ze worden er letterlijk stil van. Mensen spreken me er achteraf ook op aan. Ik probeer zelf ook kansen te grijpen als ze zich voordoen. Zo heb ik al twee keer een spreekbeurt voor mijn Spaanse les gehouden over de Dominicaanse Republiek, en nu ook over de aardbeving in Haïti."

Heb je nog een boodschap voor de Wereldburgers die dit jaarverslag lezen?

Reinhilde: "Ik vind dat het heel erg de moeite is

om de partners van Wereldsolidariteit te steunen. Zij doen echt goed werk en maken een wezenlijk verschil voor de mensen.

En ik vind ook dat we er ons allemaal goed bewust van moeten zijn dat we onszelf gelukkig mogen prijzen dat we in dit land geboren zijn. Vele mensen in ons land vinden alles zo vanzelfsprekend. Wij kennen hier een goede gezondheidszorg en goede arbeidsomstandigheden. Velen zijn vergeten dat we heel hard gevochten hebben voor onze sociale zekerheid. Die Daens-toestanden zijn nog niet zó lang geleden, hè? Ik vind dat we ten volle moeten beseffen hoe goed dat wij het hier hebben. Vanuit dat besef moeten we solidair zijn met hen die de strijd voor betere arbeids- en levensomstandigheden nog moeten voeren. We mogen ons verzet tegen onrecht nooit opgeven!"

Hartelijk bedankt voor het gesprek, Reinhilde. En voor de vele getuigenissen, van jou en van alle andere ervaringsreizigers. Jullie zijn de beste ambassadeurs die Wereldsolidariteit zich kan wensen! Dank zij jullie verhaal komen de projecten van onze partners echt tot leven. Jullie overtuiging steekt vele anderen aan.

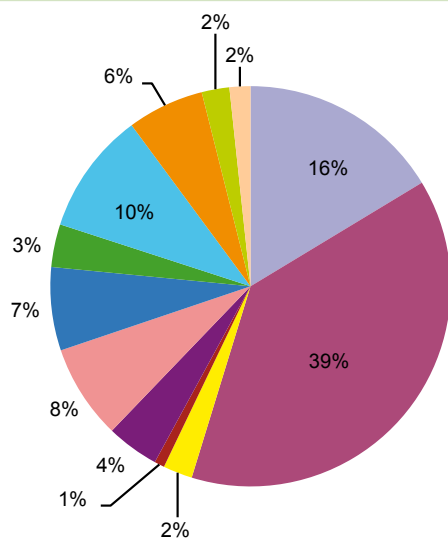
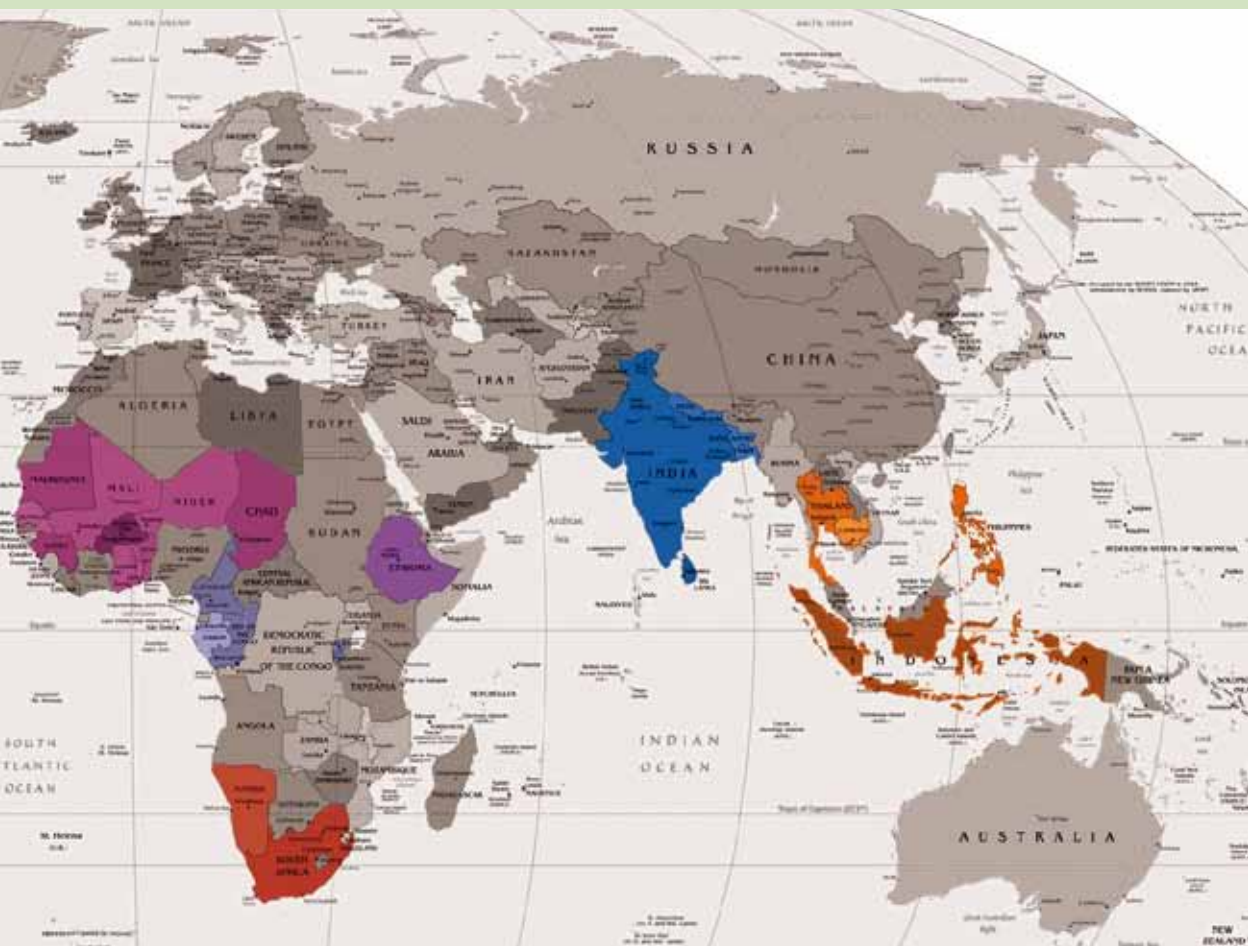
interview: **Nele Cosyns**

Getuigenissen ervaringsreizigers			
ervaringsreis in	naar	met	aantal getuigenissen
2008	Dominicaanse Republiek	vrijwilligers uit Antwerpen	119 in 2009
2007	Bangladesh	vrijwilligers uit West-Vlaanderen	31 in 2009, 163 in 2008

SUBREGIO'S EN LANDEN

CENTRAAL AFRIKA	5 LANDEN
	CONGO
	BURUNDI
	RWANDA
	KAMEROEN
WEST AFRIKA	GABON
	10 LANDEN
	BURKINA FASO
	BENIN
	MAURITANIE
	NIGER
	GHANA
	TOGO
	GUINEE
	MALI
ZUIDELIJK AFRIKA	SENEGAL
	TCHAAD
	2 LANDEN
OOST-AFRIKA	ZUID AFRIKA
	NAMIBIE
	1 LAND
ZUID-AMERIKA	ETHIOPIE
	5 LANDEN
	BRAZILIE
	BOLIVIE
	PERU
	ECUADOR
CENTRAAL AMERIKA	VENEZUELA
	4 LANDEN
	MEXICO
	GUATEMALA
ZUID AZIE	DOMINIKAANSE REPUBLIEK
	HAITI
	4 LANDEN
	BANGLADESH
	INDIA
ZUID-OOST AZIË	NEPAL
	SRI LANKA
	4 LANDEN
	CAMBODJA
	INDONESIE
	FILIPPIJNEN
TOTAAL	THAILAND
	35 LANDEN

PROJECTFINANCIERING PER SUBREGIO

- CENTRAAL AFRIKA
- WEST AFRIKA
- CONTINENTAAL AFRIKA
- ZUIDELIJK AFRIKA
- OOST-AFRIKA
- ZUID-AMERIKA
- CENTRAAL AMERIKA
- CONTINENTAAL AMERIKA
- ZUID AZIE
- ZUID OOST AZIE
- CONTINENTAAL AZIE
- INTERNATIONAAL

Mauritanie, voorzichtige stappen naar waardig werk

In juli 2009 werd het nationale politieke leven in Mauritanië, dat na de staatsgreep in 2008 al haar instellingen verlamd zag, door presidentsverkiezingen wakker geschud. Na deze verkiezingen hernam het dagelijkse leven min of meer haar gewone koers. Toch is de dagelijkse strijd om te overleven nog steeds overal in Mauritanië zichtbaar.

Mauritanië, dat 34 keer zo groot is als België en 3 miljoen inwoners telt, is één van de armste landen ter wereld. Extreme droogte had een massale uittocht van het platteland tot gevolg. De bevolking, die tot het einde van de jaren '80 voor 80% uit nomadenstammen bestond, zag zich meer en meer gedwongen zich in de steden of in de nabijheid van een waterbron te vestigen. De hoofdstad Nouakchott veranderde hierdoor in sneltempo in een grootstad, waar meer dan 1 miljoen inwoners in diepe armoede leven.

90% informele arbeid

Het is in deze context dat onze partner CLTM (Confédération libre des travailleurs de Mauritanie) de dagelijkse strijd aangaat voor waardig werk.

Nauwelijks 10% van de bevolking beschikt over een arbeidscontract. De overige 90% komt aan de bak als dagloner zonder contract of sociale zekerheid. De CLTM moet antwoorden bieden op enorme noden.

Samory Ould Beye, algemeen secretaris van de CLTM: **“Het jaar 2009 was heel zwaar. We hebben strijd moeten voeren voor ons voortbestaan, tegen de staatsgreep en de willekeur van het beleid.”**

Een minimum maandloon bedraagt ongeveer 60€/maand. **“Met dit salaris kunnen families niet overleven, ze moeten zich dus op andere manieren uit de slag trekken”**

Zichtbare resultaten

In 2009 boekte de CLTM talrijke resultaten. Meer dan 2.260 arbeiders uit verscheidene sectoren (mijnbouw, gezondheidszorg, verzorging, visvangst,...) kregen de kans een arbeidscontract te ondertekenen en konden zich aansluiten bij de nationale sociale zekerheidskas.

Het belang hiervan voor elke arbeider en zijn gezin is niet te onderschatten. **De minimale zekerheid van een contract, de verzekering van een tussenkomst bij ziekte, het zijn dingen waar de meerderheid van arbeiders enkel van kan dromen.**

Door het opzetten van een basiswerking heeft de CLTM meerdere sectoren veroverd: arbeidersgroepen uit verschillende ondernemingen slooten zich aan bij de vakbonden van de CLTM. De resultaten die de CLTM met haar basiswerk bereikt overstijgen ruimschoots de verwachtingen.

In het kader van een meer globale benadering om arbeiders te verdedigen en hun situatie te verbeteren, steunt de CLTM ook mutualiteiten die vaak door de arbeiders in de informele economie zelf zijn opgericht. Bestaande mutualiteiten zagen hun ledencijfer groeien, wat hen toeliet gunstige uitkeringen te verzekeren en de risico's te verdelen over een groter aantal begunstigden.

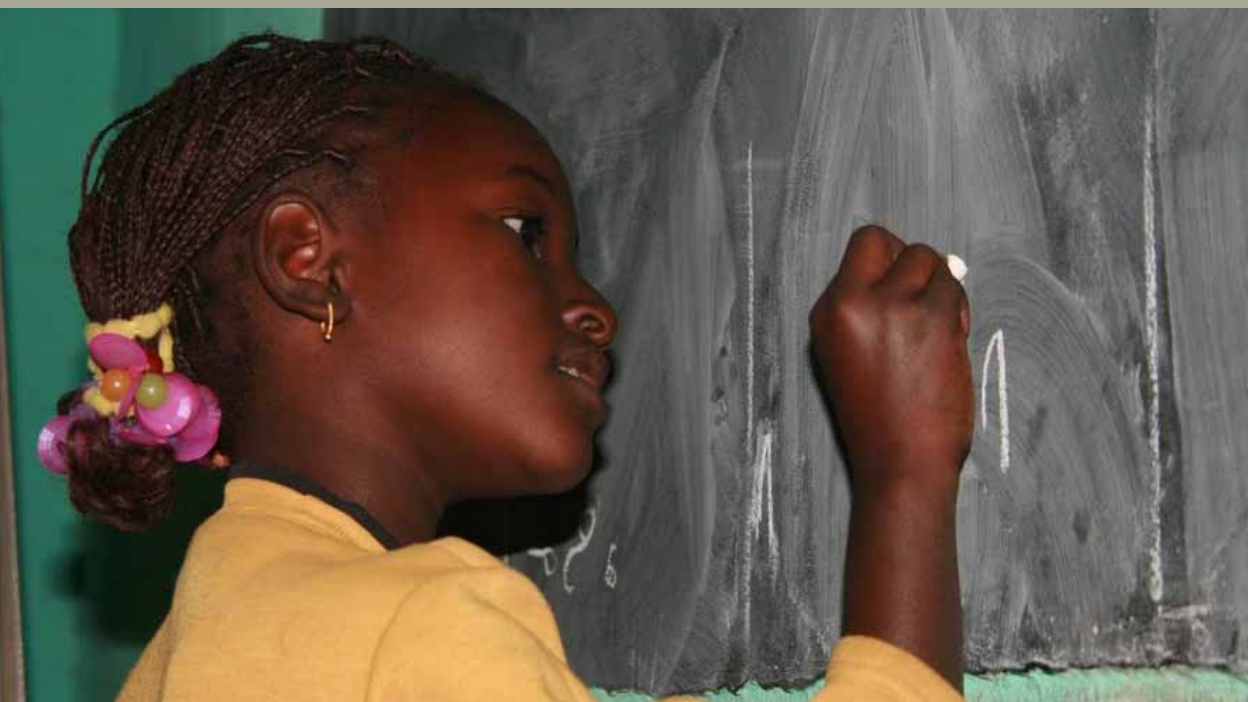
In het hart van de actualiteit

De situatie van duizenden havenarbeiders in het land is onrustwekkend : mensen werken zonder contract, de wachttijden voordat er werk beschikbaar is zijn enorm lang, de hygiënische omstandigheden en de voorzieningen voor logement zijn catastrofaal. De CLTM pleit voor een verbetering van de werkomgeving en eist dat er een gebouw wordt opgetrokken waarin ontspanningsruimtes, klaslokalen voor alfabetisering, een gezondheidspost, een rekruteringsbureau ondergebracht kunnen worden. Hoewel er dit jaar al verschillende stakingen en arrestaties plaatsvonden zetten de vakbonden hun strijd moedig verder, in de hoop dat de sociale dialoog een einde zal maken aan de onderdrukking.

De CLTM wordt geconfronteerd met enorme uitdagingen. Vakbondswerking is niet vanzelfsprekend in Mauritanië, er is veel controle en bedreigingen aan het adres van de militanten. Door de economische crisis moeten ze zoeken naar een evenwicht tussen het sociale en het economische en na de staatsgreep met het daarop volgende internationale embargo is de context om waardig werk te verdedigen zeker niet rooskleurig.

Fabien Habimana

Stafmedewerker Zuiddienst

NIGER, Onderwijs, een onderpand voor ontwikkeling

Naast een zeer lage alfabetiseringsgraad, nauwelijks 30% van de bevolking kan lezen en schrijven, kampt Niger met problemen in de onderwijssector. Onderwijzers, en vooral mensen met een tijdelijke baan (contractuelen) hebben het erg moeilijk en krijgen nauwelijks erkenning. CNT, (Confédération Nigérienne du Travail) verdedigt de rechten van deze werknemers.

De werkomstandigheden van de “tijdelijke/contractuele” onderwijzers zijn zeer onzeker: zeer lage salarissen, geen voordelen gelinkt aan de functie, geen doorgroeimogelijkheden, onstabiele contracten, ... Toch voeren con-

tractuele onderwijzers hetzelfde werk uit als ‘vast benoemde’, maar dan zonder ervoor erkend te worden.

Nieuwe akkoorden en een teken van hoop

In haar jaarrapport 2009 beschrijft CNT de stand van zaken en hoe ze opkomt voor waardig werk binnen deze specifieke sector, die belast is met de toekomst van de Nigeriaanse kinderen en jongeren.

De ondertekening van twee akkoorden een aantal belooft zaken voor het ‘contractueel onderwijzend personeel’:

- een erkend loopbaantraject ;

- mogelijkheid tot benoeming op verschillende plaatsen;
- premies en vergoedingen
- mogelijkheid tot vaste benoeming zonder verplicht examen na 4 jaar anciënniteit;
- verhoging van de vergoedingen gelinkt aan de functie volgens graad ;
- anciënniteitspremie;
- inschrijving in de nationale sociale zekerheidskas en storten van bijdragen

Ondanks deze positieve akkoorden en de aanwerving van 6.000 contractuele leerkrachten, moet men erkennen dat deze mensen toch nog niet dezelfde wijze verloond worden als leerkrachten met een vaste benoeming.

Een andere moeilijkheid zit in de toepassing van het akkoord betreffende een vaste benoeming na 4 jaar anciënniteit. Het respecteren van het akkoord zou in principe moeten betekenen dat een tijdelijke werkkraft na vier jaar anciënniteit automatisch een vaste benoeming verwerft. 15.000 leerkrachten komen hiervoor in aanmerking, maar minder dan de helft

(5.912 personen om exact te zijn) werd effectief vast benoemd. Hierbij komt dat mensen met een bepaald diploma die recht zouden hebben op een onmiddellijke vaste benoeming toch het contractuele statuut blijven behouden.

CNT werd opgericht in 1996 en is sinds meer dan 10 jaar partner van Wereldsolidariteit. Ze telt meer dan 150.000 leden en is zeer actief bij de onderhandelingen tussen werkgevers en werknemers en bij de sociale dialoog in het land.

Zoals iedere vakbond zijn haar belangrijkste doelstellingen het verdedigen van de werknemers, het bevorderen van waardig werk, de sociale bescherming en het beschermen van werknemers in de informele economie. CNT komt tussenbeide in ondernemingen waar knopen moeten ontward worden rond bijvoorbeeld arbeidscontracten, betalen van sociale bijdragen, respect voor het minimumloon conform aan de arbeidscodes...

Antoinette Maia

Stafmedewerker Solidarité Mondiale

Bevordering van werkgelegenheid in ZUID-AMERIKA

Zuid-Amerika is niet arm. Haar bevolking wel. Het is een continent vol natuurlijke rijkdommen. Door de grote sociale ongelijkheden leeft echter de meerderheid van de bevolking in armoede en heeft ze geen toegang tot waardig werk. Vaak is er een gebrek aan opleidingsmogelijkheden of ondersteuning waardoor mensen terecht komen in de informele economie.

De stad El Alto, voorstad van La Paz, gelegen op de Boliviaanse altiplano, is één van de jongste en snelst groeiende steden van Bolivia. Een groot aantal immigranten uit de hoogvlaktes vestigt

zich hier op zoek naar werk. De werkloosheidscijfers in de stad zijn veruit de grootste van het land. Door het gebrek aan werk zoeken de mensen naar alternatieven om in hun levensonderhoud te kunnen voorzien. Een groot deel is werkzaam in de informele sector, zonder enige vorm van sociale bescherming. Arme gezinnen sturen hun kinderen de straat op om te werken als schoenpoetser of snoepjesverkoper. Het voortdurende contact met de straat, samen met de problemen van de vaak ontwrichte families, verhoogt het risico dat de jongeren terecht komen in de criminaliteit of prostitutie.

Om de creatie van werkgelegenheid te bevorderen steunt Wereldsolidariteit het Centro de Promoción de la Mujer Gregoria Apaza (Centrum voor bevordering van de vrouw Gregoria Apaza) en CASA WAKI, beide gelegen in El Alto, Boliviaë.

Het zijn vooral jongeren en alleenstaande moeders die, omwille van hun sociale en economische achtergrond, moeilijk aan werk geraken. Om hen kansen te geven op waardig werk biedt onze partner het **Centrum voor de vorming van vrouwen Gregoria Apaza** vormingen aan jonge vrouwen en alleenstaande moeders. Op die manier ontwikkelen ze hun zelfvertrouwen en leren ze om financieel onafhankelijk te zijn. De vrouwen leren er beroepstechnieken waardoor een grote vraag is in de stad, zoals naaien, maken van schoeisel, handwerkjes, artisanale producten. De vormingsprogramma's hebben een duur van 3 tot 6 maanden en jaarlijks zijn er gemiddeld 70 à 80 jongeren

die door de vorming een nieuwe job kunnen vinden. Sommigen zien hun kans in het zelf-ondernemerschap. Gregoria Apaza zorgt hierbij voor technische vorming en bijstand. Anderen komen in de formele arbeidsmarkt terecht. **Het centrum begeleidt de jonge vrouwen in hun nieuwe werkplaats en houdt toezicht op de arbeidsomstandigheden van het bedrijf. Op die manier krijgen ze een waardig loon en de bijhorende sociale voordelen!**

Casa Waki is een samentrekking van het Spaanse woord 'casa', wat huis betekent en het woord 'waki', een naam die de Aymara boeren geven aan gemeenschappelijke arbeid en wat betekent: 'Jij hebt de aarde, ik breng de zaden, en samen delen we de oogst'. Samenwerken levert meer voordeel op. Casa Waki wil de werkgelegenheid voor jongeren bevorderen door de creatie van coöperatieve ondernemingen. Een voorbeeld hiervan zijn de naaiateliers. Hier leren jongeren de wol van de lama te spinnen, die ze dan

gebruiken om handschoenen, sokken, sjaals en truien van te maken. Sommige jongeren werken in de moestuintjes en de serres waar ze gewassen leren verbouwen. De afgewerkte producten worden later verkocht op de lokale markt. Met de winst van de verkoop, worden er nieuwe basisproducten gekocht en geïnvesteerd in de vorming van meer jongeren. Jongeren vanaf 17 jaar maken kans op een beurs om zelf aan de slag te kunnen gaan binnen of buiten een coöperatieve. Aanvullend op de vormingen en beurzen, onderhoudt Casa Waki een database van vacatures, de plaatselijke VDAB zeg maar. Jongeren kunnen zich registreren en de vacatures bekijken die overeenstemmen met hun profiel. Dit bevordert de zoektocht naar waardig werk aangepast aan de capaciteiten en interesses van de jongeren.

Lourdes Alonso

projectcoördinator Zuid-Amerika

Tine Deschacht

Stafmedewerker Zuiddienst

Onze partners in de Dominicaanse Republiek zitten mee in het nationale sociaal overleg over **werkgelegenheid**

In de Dominicaanse republiek werd op 28 januari 2009 de Nationale Eenheidstop bijeengeroepen door President Leonel Fernandez. De bedoeling was om een alternatief antwoord te bieden aan de economische crisis. Samen met de belangrijkste maatschappelijke actoren, waaronder vakbonden, sociale bewegingen en mutualiteiten (waaronder de partners van Wereldsolidariteit) werd een programma uitgewerkt om te komen tot een groot Nationaal Pact waarin de nationale prioriteiten en de ontwikkelingsdoelstellingen van de komende twintig jaar werden vastgelegd.

Er werden drie werkgroepen gevormd rond sociale zekerheid en gezondheid, onderwijs en arbeid.

De nationale vakbeweging, bestaande uit o.a. de Confederatie van Autonome Vakverenigingen (CASC), de Nationale Raad van het Eenheidssyndicaat (CNUS) en de Nationale Confederatie van de Dominicaanse Werknemers (CNTD) namen actief deel in de diverse werkgroepen die verschillende vraagstukken rond werkgelegenheid op tafel legden. Volgende voorstellen kwamen uit de werkgroep:

- Stimulatie van private en publieke bouw
- Stimulatie en subsidie van agrarische activiteiten
- Technische en kredietfaciliteiten voor kleine en micro-ondernemingen,
- Het aanmoedigen van de gezamenlijke productieactiviteiten (coöperatieven) en van de ambachten
- Consistent en langdurig creëren van fatsoenlijk werk in een context van efficiëntie, productiviteit en sociale rechtvaardigheid door middel van het ontwerp en de uitvoering van een concreet programma rond Waardig Werk

Als een manier om bij te dragen tot het scheppen van banen en zelfstandig ondernemerschap, heeft onze partner CASC zich

“Sociale rechtvaardigheid is het beste instrument voor duurzame vrede en om armoede uit de wereld te bannen.” Juan Somavia, directeur-generaal van de IAO.

niet alleen beziggehouden met het verdigen van de rechten en aspiraties van de werknemer in de stad en op het platteland, maar werd er ook hard gewerkt aan de verbetering van de levens- en werkomstandigheden van de werknemer en zijn familie.

Het Nationaal Instituut voor Sociaal Agrarisch Onderwijs (INFAS) heeft reeds gedurende twaalf jaar een beroepsopleidingsprogramma en draagt daardoor bij aan de professionele en technische opleiding van 27.000 mannen en vrouwen van verschillende leeftijden. Hiervan hebben minstens 12.000 hun opleiding afgerond en een reguliere baan gevonden in de formele economie of een eigen zaakje opgestart in de informele economie, waar de CASC ook hun rechten en voorwaarden tracht af te dwingen bij de overheid.

Wereldsolidariteit ondersteunt ook AMUSSOL, een mutualiteit die ontstaan is vanuit de CASC en die de participatie en integratie van alle werknemers, formeel of informeel, in het Dominicaanse stelsel van de Sociale Zekerheid (SDSS) stimuleert. Sinds 2008 is de dienstverle-

ning van AMUSSOL sterk ontwikkeld en heeft ze op haar beurt geleid tot elf vaste banen. Ze zal deze nog uitbreiden door het in dienst nemen van tweeënveertig sociale zekerheidspromotoren.

Concrete acties rond Waardig Werk die gezamenlijk door onze twee partners CASC en AMUSSOL in de Dominicaanse Republiek worden gedragen zijn:

- Campagne ter bewustmaking van de verschillende sectoren met betrekking tot de creatie van waardige werkgelegenheid.
- Verspreiden van het concept van waardig werk in al haar lidorganisaties. Het bewijs hiervan is dat het hoofdthema van het 18e congres van de CASC vorig jaar was; "Een waardig werk voor een waardig leven".
- Een wetsvoorstel voorgelegd aan de Senaat om vanaf 2010 7 oktober als Nationale dag van Waardig Werk te verklaren.

Maria Consuelo Santana Parra

Projectcoördinator Midden Amerika

Ellen Verryt

Stafmedewerker Zuiddienst

Gezondheidszorg, dicht bij de mensen

Als je de acties van de partnerorganisaties van Wereldsolidariteit in Azië van nabij bekijkt, dan valt het op hoe ze een gelijkwaardige aanpak nastreven om de gezondheidszorg voor kwetsbare mensen beter te organiseren. Dit blijft dus niet het exclusieve actieterrein van gespecialiseerde organisaties. Ook vakbonden en andere sociale bewegingen nemen de hand-schoen van gezondheidszorg op. Waardig werk betekent immers meer dan het hebben van een job of menswaardige werk-omstandigheden. Sociale bescherming betekent o.m. de organisatie van voorzieningen voor arbeidsongevallen, voor werkloosheidsuitkeringen, van een betere en betaalbare gezondheidszorg. Waarin bestaat nu die specifieke aanpak? De

diensten zijn van nature mobiel en worden niet louter centraal georganiseerd: de gezondheidszorg gaat naar de kwetsbare mensen toe. Enkele pakkende illustraties.

Zorg voor bejaarden in Bangladesh

In **Bangladesh** vierde **Gonoshasthaya Kendra (GK)** in 2009 haar zilveren jubileum. Een ingetogen viering met vooral de blik vooruit. Steeds opnieuw een passend antwoord vinden op de uitdagingen voor een betere gezondheid: dat is GK op het lijf geschreven. **Thuisverpleging** is nog altijd een basiselement in de uitbouw van mensen-nabije gezondheidszorg. Paramedici bezoeken zeer regelmatig de dorpsbewoners om de nodige zorgen te verlenen. **De laatste jaren vraagt een nieuwe doelgroep extra aandacht: de bejaarden.** In vele dorpen zijn zij

dikwijls diegenen die alleen achterblijven omdat de jongere generaties naar de hoofdstad migreren, op zoek naar werk. De ouderen worden door GK thuis opgezocht. Bloeddruk meten, nagels knippen, persoonlijke hygiëne verzorgen. En niet vergeten: het sociale contact onderhouden. Want soms is het voldoende dat ze gewoon een praatje slaan. Waar nodig komt een fysiotherapeut langs. In sommige dorpen ontstaan initiatieven om deze ouderen samen te brengen, zodat ze een namiddag kunnen praten bij een kopje thee of bij een maaltijd. Niet minder dan 20.311 bejaarden krijgen zo het bezoek van de verpleegster.

Daarnaast wordt ook de prenatale en postnatale dienstverlening in de dorpen verder gezet. Een intensieve begeleiding van jonge moeders (vorig jaar 7.325) zorgt er voor dat de sterftcijfers bij pasgeborenen en bij jonge moeders een heel stuk lager liggen dan in omliggende regio's waar GK niet actief is.

Van de buitenwereld afgesloten

GK zoekt steeds nieuwe horizons op. Onder impuls van hun stichter Zafrullah Chowdury, trekt GK sinds 2009 naar het noorden van het land, in het rivierengebied dat door enorme erosie geteisterd wordt en regelmatig van de buitenwereld wordt afgesloten. De bevolking is zeer arm en woont op de eilandjes in de brede rivierbeddingen. In het regenseizoen moeten de families zich terugtrekken in paalwoningen. In deze kleine dorpen is geen elektriciteit, zijn geen medische voorzieningen. De mensen leven er als paria's. Om de ongeveer 50 dorpen te doorkruisen heb je 7 tot 10 dagen nodig. **GK is van start gegaan met lokale gezondheidscentra en op die wijze krijgen 60.000 tot 70.000 straatarme mensen toegang tot gezondheidszorgen.** Ook hier bewijst GK dat je beter de nodige voorzieningen tot bij de mensen brengt, in plaats van de mensen uit te nodigen op centraal georganiseerde diensten.

Zondagskliniek in Sri Lanka

In **Sri Lanka** is de vakbond **National Workers Congress (NWC)** er reeds vele jaren geleden in geslaagd een voet aan de grond te krijgen in de vrijhandelszones Katunayake en Kogalla. Geen sinecure, want typisch voor dergelijke industriële zones is dat vakbondswerk er niet toegelaten wordt. Niet te verwonderen dat de werknemers in deze zones bijzonder kwetsbaar zijn. Het zijn meestal jonge meisjes, die geïmmigreerd zijn van het platteland. NWC vond een creatieve oplossing om deze kwetsbare groep arbeiders te organiseren: **de oprichting van een Friendship House, een centrum aan de rand van de vrijhandelszone waar de arbeidsters worden opgevangen.** Ze kunnen er terecht met alle vragen en zorgen. En sinds vorig jaar ook voor gezondheid en medische zorgen. Omdat de vrijhandelszones ver van de stad liggen, zijn faciliteiten zoals een arts ook vaak onbereikbaar.

NWC organiseert nu een zogenaamde zondagskliniek. In het *Friendship House* kan elke zondag een arts geconsulteerd worden. Medische rapporten worden bijgehouden zodat de basisgegevens aanwezig zijn om betere preventieve en curatieve zorgen te verlenen. Het afgelopen jaar konden al 412 consultaties genoteerd worden.

Ook nog in Sri Lanka heeft *Young Christian Workers* – YCW-SL het initiatief genomen om voor de bootbouwers, één van hun kwetsbare doelgroepen, een zogenaamd medisch kamp georganiseerd. 170 jonge arbeiders konden zo een arts consulteren.

Mobiele klinieken in Thailand en Filippijnen

Ook in **Thailand** geeft de vakbond **National Congress of Private Industry Employees - NCPE** sinds kort meer aandacht aan gezondheidszorg. Probleem is immers dat heel wat lokale gemeenschappen, waar de vakbond actief is, een zeer gebrekkige toegang heeft tot gezondheidszorgen: geen medisch personeel of artsen in de buurt, geen medicijnen voorhanden, gebrekkige informatie en voorlichting. Op vraag van de lokale groepen waar NCPE actief is, organiseerde de organisatie een systeem van mobiele klinieken. **Als de mensen niet tot bij**

de gezondheidsvoorzieningen geraken dan brengen we de gezondheidszorg tot bij de mensen, redeneert de vakbond. En gelijk hebben ze. In 2009 werden 30 terreinbezoeken georganiseerd in samenwerking met lokale overheden en met de hulp van deskundig medisch personeel.

Alliance of Health Workers - AHW op de **Filippijnen** heeft ook reeds jarenlange ervaring met dergelijke mobiele initiatieven. Deze vakbond met ruim 21.000 aangesloten gezondheidswerkers is niet enkel actief in de klinieken en gezondheidscentra. Ze wil ook de handen uit de mouwen steken om basisgezondheidszorgen ook tot bij de meest kwetsbare groepen van de samenleving te brengen, die momenteel verstoten blijven van deze diensten. Per jaar organiseert AHW twee medische missies en mobiliseert daarvoor zo'n 100 deskundige gezondheidswerkers. Ze trekken naar afgelegen gebieden en verlenen medische hulp aan kwetsbare groepen zoals: taxi-bestuurders, boeren, vrouwen, gepensioneerden en bejaarden, straatverkopers en andere groepen uit de informele sector.

Jef Van Hecken

Stafmedewerker Zuiddienst

Wereldsolidariteit, een duurzaam model voor internationale samenwerking

Jan Renders, afscheidnemend ACW voorzitter, is uitermate optimistisch over de toekomst van Wereldsolidariteit. In een terugblik op acht jaar WS, dat hij van nabij heeft gevolgd, stelt hij onomwonden dat er steeds meer nood is aan “het WS model” en dat dit steeds meer wordt bevestigd. Door de Christelijke Arbeidersbeweging, maar ook, en steeds sterker, door de overheid en de andere derdewereldorganisaties.

Wat is het WS-model voor u?

Jan Renders: De essentie is dat mensen hun lot in eigen handen nemen. Door mensen te verenigen, door zelf initiatieven te nemen, door emancipatorisch te werken, veranderen mensen hun eigen leven, maar ook hun samenleving. Het gaat over verantwoordelijkheid nemen en verantwoordelijkheid afleggen. Participatie in een sociale beweging is de “universiteit van le-

ven” zoals Cardijn het verwoordde. Wat me hierbij steeds is opgevallen is hoe accuraat mensen in het Zuiden zelf een structurele analyse maken van wat er verkeerd gaat in hun land en hoeveel belang ze hechten aan goed bestuur, van het land, maar ook van hun organisatie.

Heeft wereldsolidariteit haar plaats in de Christelijke Arbeidersbeweging verstevigd volgens u?

Jan Renders: De WS zuidwerking gaat over opbouw vakbonden, mutualiteiten en sociale bewegingen. Maar het gaat tegelijk ook over de opbouw van een sociaal middenveld als autonome tegenmacht tegenover de (vrije) markt en de (vaak falende) overheid.

Het is ons WS-ontwikkelingsmodel, en het is zo stevig omdat het ook ons bewegingsmodel is hier in het Noorden. Door de globalisering wordt het steeds duidelijker dat we in Noord en Zuid werken aan hetzelfde doel : waardig

werk en sociale bescherming door een stevig middenveld en een overheid die haar verantwoordelijkheid neemt. De noord-zuid solidariteit is niet caritatief. Het wordt immers steeds meer duidelijk dat als hun (in het zuiden) leven en werk niet waardiger worden, dat ons leven en werk steeds onwaardiger wordt. Denk maar aan de druk op onze arbeidsvoorwaarden en de sociale bescherming. Economische globalisering gaat immers op zoek naar de beste voorwaarden, de kleinste gemene deler.

Deze internationale context van onze beweging is bevestigd op een congres in 2006 met duidelijke engagementen en afspraken om het draagvlak voor internationale solidariteit te verstevigen.

Ook in de derdewereldbeweging, binnen de 11.11.11 koepel heeft Wereldsolidariteit een rol te vervullen?

Jan Renders: Die rol heeft WS de voorbije jaren schitterend vervuld. Wereldsolidariteit heeft waardig werk op de agenda van de

derdewereldbeweging gezet. Niemand durft nog praten over de Millenniumdoelstellingen zonder ook waardig werk te vernoemen. Het is een basisvoorwaarde om over ontwikkeling te kunnen spreken. Dat hebben de andere NGO's intussen ook door.

Wereldsolidariteit heeft ook steeds aan kracht gewonnen omdat het ontwikkelingsmodel nooit in vraag is gesteld, in het beste geval is verfijnd, maar in feite werkt WS al bijna veertig jaar met hetzelfde basisconcept. Ook dat dwingt respect af, zeker omdat wanneer mensen moeite doen om er zich in te verdiepen, ze gauw doorhebben dat het een model is dat de tand des tijds moeiteloos heeft doorstaan en ook een model voor de toekomst is. Dat heeft intussen ook onze overheid begrepen. Jarenlang en via talloze dialoogsessies, terreinbezoeken en kilometers dossiers en verantwoordingsstukken hebben vruchten afgeworpen : Het WS-model is door de overheid erkend, en wordt soms zelfs als voorbeeld gesteld.

Maar voor de meeste mensen is het WS-verhaal wel ingewikkeld!

Jan Renders: Daar moeten we dan maar aan werken. Want WS zal tegen de stroom in blijven roeien van de vermarkting van ontwikkelings-samenwerking en de mediashows die enkel populistische argumenten gebruiken.

We zullen nooit alleen focussen op noodhulp of het uitdelen van voedselpakketten. We willen mensen blijven betrekken bij de problemen, bij het onrecht, maar ook bij de oplossingen en de fundamentele veranderingen die daarvoor nodig zijn. We mogen mensen nooit onderschatten in hun wil om structurele projecten te steunen. We moeten hiervoor wel de verhalen verzamelen en ze vertellen. Een goed voorbeeld is de aardbeving in Haiti : ja, Wereldsolidariteit heeft hier noodoproepen voor gelanceerd. Terecht want er was een vraag om noodhulp. Maar dat is alleen mogelijk door de jarenlange opbouw van netwerken en organisaties in Haiti en de Dominicaanse Republiek. Mensen en hun structuur, die ook in nood mensen organiseren en daardoor zelf noodhulp kunnen bieden en onmiddellijk plannen maken voor de heropbouw.

U bent optimistisch voor de toekomst van Wereldsolidariteit?

Jan Renders: uitermate optimistisch. Al is de context niet vanzelfsprekend. Het Belgische ontwikkelingsbeleid is nogal eens de zandbak voor de verantwoordelijke minister. Iedere excellentie wil zijn stempel drukken en stelt andere voorwaarden en drukt eigen doelstellingen door. Ook bij onze overheid moeten we blijven afdwingen dat NGO's wel degelijk bestaansrecht hebben. Als autonome organisaties die niet rechtstreeks uit de hand van de minister moeten eten.

We moeten waakzaam blijven bij wisseling van de portefeuille dat de 0,7 norm blijft gehanteerd worden en dat NGO's niet verder aan

banden worden gelegd. Maar als arbeidersbeweging moeten we ruimer druk uitoefenen voor een wereldwijde taks op geldspeculatie, een zogenaamde Tobin-taks, verdere kwijtschelding van schulden, en vooral een economie die zich een socialer kleedje aanmeet en een duurzame, ecologische verantwoorde ontwikkeling nastreeft.

Maar Wereldsolidariteit kan hierin haar mannetje of vrouwtje staan, dat is al bewezen. **De toekomst van ons ontwikkelingsmodel is verzekerd en is vooral een verzekering voor een betere toekomst!**

interview: **Fabienne Sichien**

tour **JEANNE DEVOS**

National Domestic Workers Movement - India

PIA STALPAERT

ACV-Voeding en Diensten

Bart Verstraeten

Wereldsolidariteit

ANTWERPEN MAANDAG 18/10/2010

LEUVEN DINSDAG 19/10/2010

OOSTENDE MAANDAG 25/10/2010

GENT WOENSDAG 27/10/2010

HASSELT VRIJDAG 29/10/2010

AANVANG 19.30u

WWW.WERELDSOLIDARITEIT.BE

- **Maandag 18/10:** Antwerpen, Auditorium De Stroming, Nationalestraat 111, 2000 Antwerpen.
Info: san.vangenechten@acv-csc.be
- **Dinsdag 19/10:** Leuven, Aula Pieter De Somer - K.U.Leuven, Charles Deberiotstraat 24, 3000 Leuven.
Info: andy.ruelens@acv-csc.be of maarten.milloen@acw.be
- **Maandag 25/10:** Oostende, Sint-Jozefskerk, 8400 Oostende. Info: ellen.lingier@acw.be
- **Woensdag 27/10:** Gent, Artevelde hogeschool - Campus Sint-Annaplein (auditorium), Sint-Annaplein 31, 9000 Gent.
Info: herman.peeters@acw.be
- **Vrijdag 29/10:** Hasselt, Foyer - ACW, Mgr. Broekxplein 6, 3500 Hasselt.
Info: ronny.vandekerckhof@acv-csc.be of christine.kruyfhooft@acw.be